

SPRAWOZDANIA

Andrzej Kwolek

III Światowy Kongres Międzynarodowego Towarzystwa Medycyny Fizykalnej i Reha- bilitacji (ISPRM)

Kongres odbył się w dniach od 10 do 15 kwietnia 2005 roku w São Paulo w Brazylii. Miejscem obrad były obiekty World Trade Center w São Paulo, nowoczesnym zespole konferencyjno-hotelowym – Gran Melia WTC – wyposażonym we wszelkie potrzebne do prowadzenia dużych kongresów pomieszczenia i urządzenia. W kongresie uczestniczyło około dwóch tysięcy osób; naukowców, lekarzy i terapeutów z całego świata, ze wszystkich kontynentów. Oprócz bardzo licznej reprezentacji z samej Brazylii i państw Ameryki Południowej zwracały uwagę liczne grupy naukowców azjatyckich, w tym z Korei, która jest organizatorem kolejnego kongresu w 2007 roku, z Chin, Japonii oraz krajów europejskich. Kongres został zorganizowany z dużym rozmachem, a problematyka naukowa była realizowana w różnych formach, a więc konferencjach tematycznych prowadzonych przez zamówionych wykładowców, w formie warsztatów, które jednak wymagały dodatkowej opłaty, sesji plenarnych i sesji szczegółowych oraz sesji plakatowych.

Tematyka kongresu obejmowała właściwie wszystkie zagadnienia nowoczesnej medycyny i rehabilitacji. Zwracała uwagę problematyka dotycząca badań w medycynie opartej na faktach i takim tematом były poświęcone zarówno kursy, jak też warsztaty oraz niektóre konferencje. Licznie reprezentowane były sesje dotyczące neurofizjologii, rodzajów bólu i rehabilitacji bólu, tematyka kardiologiczna, rehabilitacja pulmonologiczna, tematyka dotycząca rehabilitacji dzieci, stosowanie nowoczesnych metod w rehabilitacji, w tym dotyczące korzystania z toksyny botulinowej. Tradycyjnie już wiele miejsca poświęcono rehabilitacji w przebiegu udarów mózgu, urazów czaszkowo-mózgowych, urazów rdzenia kręgowego,

dotyczące analizy ruchu i chodu, medycyny sportowej, specjalistycznej diagnostyki oraz organizacji rehabilitacji w poszczególnych krajach świata. Obszernie prezentowano i omawiano nowoczesne zaopatrzenie ortopedyczne i protezowanie w rehabilitacji. Łącznie na kongres komitet naukowy przyjął do prezentacji 2/3 prac zgłoszonych, w tym znalazło się około 200 prac wygłaszanych w sesjach oraz 748 prac w formie plakatów.

Zajęcia odbywały się od godziny 7.00, co głównie dotyczy warsztatów, i trwały do godziny 17.00, a nawet 19.00, z przerwą obiadową. W czasie przerwy odbywały się sesje plakatowe, na których autorzy plakatu zobowiązani byli przedstawić krótko treść plakatu, czemu często towarzyszyły dyskusje. Sesje plakatowe odbywały się codziennie właśnie w przerwie obiadowej i autorzy plakatów zobowiązani byli codziennie rano wywiesić swoje plakaty na odpowiednio wcześniej przygotowanych planszach, dokładnie ponumerowanych. Trzeba tu podkreślić, że organizacja kongresu była bardzo dobra, a prowadzenie konferencji, sympozjów i sesji tematycznych oraz sesji plakatowych w formie uporządkowanej. Dyscyplina czasowa była przestrzegana przez samych autorów prac oraz moderatorów poszczególnych sesji, w związku z czym nie obserwowano niepotrzebnej nerwowości, a program był realizowany zgodnie z harmonogramem. Jak zawsze w czasie kongresów miały miejsce liczne wystawy sprzętu, zwłaszcza sprzętu dotyczącego rehabilitacji, sprzętu diagnostycznego, a także prezentacje niektórych firm farmaceutycznych, które to firmy były sponsorami kongresu. W czasie wystaw zwracała uwagę doskonała prezentacja zwłaszcza protez, które były demonstrowane przez osoby zaprotezowane. Z pewnością w pamięci uczestni-

ków pozostanie młoda dziewczyna z czterokończynową wysoką amputacją, która dzięki zaprotezowaniu pewnie samodzielnie chodzi, przez co jej możliwości życiowe są większe. Inni niepełnosprawni, trudno ich tak nawet określać, demonstrowali przy wysokich amputacjach kończyn dolnych możliwości treningu oraz badań wysiłkowych na bieżniach ruchomych. Aparatura diagnostyczna, bardzo nowoczesna, z całego świata wzbudziła wiele zainteresowania i była niezmiernie ciekawa.

W ostatnim dniu kongresu organizatorzy umożliwili zwiedzanie szpitali lub ośrodków zajmujących się rehabilitacją. Zwiedzałem Centrum Rehabilitacji w Sao Paulo – największe w Brazylii, w którym 70% pacjentów stanowią dzieci, a pozostałe 30% dorośli ze schorzeniami narządu ruchu. Pacjenci rehabilitowani są głównie systemem ambulatoryjnym, a liczba łóżek jest niewielka i nie są one w pełni obłożone. Powodem tej sytuacji ma być niska świadomość potrzeb rehabilitacji wśród lekarzy innych specjalizacji, lecz głównym wydają się być małe dotacje rządowe na rehabilitację. Centrum to istnieje i rozbudowuje się głównie dzięki działalności charytatywnej. Integralną częścią centrum są bardzo dobrze zorganizowane warsztaty terapii zajęciowej oraz obszerne i nowoczesne warsztaty ortopedyczne. Właśnie w tym centrum skonstruowano najłżejszy w świecie aparat do funkcjonalnej elektrostymulacji ważący kilkanaście gramów.

W czasie kongresu odbyło się zebranie Zarządu Światowego International Society of Physical Rehabilitation and Medicine, w skład którego wchodzi przedstawiciele poszczególnych towarzystw krajowych. Polskie Towarzystwo Rehabilitacji jest członkiem ISPRM od 2003 roku i w roku bieżącym z upoważnienia Zarządu Głównego reprezentowałem nasze towarzystwo, podobnie jak 2 lata wcześniej w Pradze. Obecnie do ISPRM należy 46 towarzystw krajowych, których liczba od poprzedniego kongresu zwiększyła się o 13. W czasie posiedzenia zarządu, oprócz sprawozdania, wstępnego omówienia kongresu, dyskutowano również nad miejscem kolejnego kongresu ISPRM. Kongresy odbywają się co 2 lata, następny będzie w Korei, za 4 lata – kongres V odbędzie się w Turcji. Z wyprzedzeniem 6-letnim ustalane jest miejsce i organizator kolejnego kongresu. O organizację kongresu w 2011 roku ubiegało się 5 państw: Chiny, Austria, Australia, Meksyk, Puerto Rico. Po 4 turach głosowania, ku pewnemu zaskoczeniu, prawo organizacji VI kongresu uzy-

skoło Puerto Rico przewagą zaledwie 2 głosów nad Chinami. Delegacja chińska, bardzo liczna, proponowała nawet bezpłatny udział członków Zarządu Światowego w kongresie, co jednak nie przeważało szali na ich korzyść. Na zebraniu zarządu ustalono, że jego spotkania będą się odbywały corocznie (w przyszłym roku w Genewie), dyskutowano podniesienie wysokości składki członkowskiej do 50 Eu i zwrócono się do wszystkich towarzystw zrzeszonych o podanie składu aktualnych władz towarzystw krajowych oraz ciągłe, bieżące informowanie władz światowych o działalności towarzystw w poszczególnych krajach.

Warta podkreślenia jest atmosfera kongresu, która była niezmiernie zycziwa i obok, bardzo często poważnej, atmosfery naukowej i ciekawych dyskusji oraz dyskusji przy plakatach, kongresowi towarzyszyła radosna przyjazna atmosfera, na co dodatkowo wpłynęły liczne, dobrze przygotowane imprezy towarzyszące.

W pierwszym dniu kongresu – 10 kwietnia odbyło się spotkanie w Filharmonii w Sao Paulo, w czasie którego zachwycił wszystkich koncert Symphonic Jazz Orchestra prowadzonej przez dyrygenta Cyro Pereira e Fabio Prado. Koncert został poprzedzony bardzo sympatycznym bankietem, na którym mieliśmy możliwość degustowania niezwykle ciekawych, oryginalnych potraw brazylijskich oraz napojów. Oficjalne otwarcie kongresu z udziałem Honorowego Prezydenta Kongresu – Gubernatora stanu Sao Paulo dr. Geraldo Alckmina, sekretarza urzędu Ministerstwa Zdrowia stanu Sao Paulo dr. Claudio Luiz Lottenberga i innych osobistości oraz prezydenta ISPRM profesor Linamara R. Battisella – organizatora kongresu odbyło się 11 kwietnia. Oprócz okolicznościowych przemówień odbył się koncert prowadzony przez słynnego brazylijskiego pianistę Joa Carlosa Martin, który ze względu na zaburzenia o typie dystonii w obrębie prawej kończyny górnej, w znacznym stopniu musiał zrezygnować z koncertowania, w związku z czym przekwalifikował się na dyrygowanie, które realizuje również mistrzowsko, ale nie zrezygnował z grania na fortepianie i jego krótki zawierający 2 utwory koncert z wykorzystaniem tylko 3 palców prawej ręki i zdrowej lewej zbudził powszechny aplauz. Była to wspaniała demonstracja możliwości rehabilitacji. Sam artysta, co nas zaskoczyło, dziękował publicznie rządowi Brazylii za umożliwienie leczenia toksyną botulinową i rehabilitację, dzięki któ-

rej może nadal utrzymywać taką aktywność artystyczną.

W czasie kongresu odbyła się również konferencja dotycząca rehabilitacji i szkolenia fachowców rehabilitacji w poszczególnych krajach, które prezentowały swoje możliwości. Jak się okazało rehabilitacja medyczna, bądź jej odpowiednik, który przyjmuje różne nazwy w poszczególnych krajach, jest reprezentowana w bardzo wielu krajach świata, a czas specjalizacji wynosi średnio 4-5 lat, chociaż w Brazylii tylko 3 lata i po tym pierwszym okresie można robić podspecjalizację w zakresie rehabilitacji. Podjęto próbę dyskusji nad nazwą specjalizacji w skali światowej, która jednak nie doprowadziła do podjęcia decyzji, gdyż uznano że nie ma potrzeby ujednolicenia nazwy tej specjalności. Dyskusja dotyczyła również, choć w mniejszym stopniu, programów specjalizowania fizjoterapeutów i innych członków zespołów rehabilitacyjnych.

Uzupełnieniem kongresu były wycieczki organizowane przez specjalistyczne firmy, w tym jednodniowa wycieczka do Rio de Janeiro z przelotem samolotem, zwiedzanie pobliskiego Santos, centrum San Paulo w dzień i w nocy. Tu trzeba dodać, że jest to miasto kolos, liczące ponad 17 mln, mieszkańców, zwiedzenie którego jest niemożliwe w ciągu kilku, kilkunastu godzin. Miasto to jednak jest miastem kontrastów, często bardzo nowoczesne budowle, wieżowce, obiekty sąsiadują z biednymi dzielnicami, czy zabudowaniami. Wśród imprez towarzyszących, trzeba przypomnieć koncert, który odbywał się w hotelu Gran Melia WTC i dotyczył młodych talentów, na którym można było podziwiać sztukę tańca oraz miłość do muzyki, wycucie rytmu młodych artystów z Brazylii i innych państw Ameryki Południowej i Europy. Bardzo ciekawą imprezą towarzyszącą była tzw. Gala Diner, w czasie której radość i zabawa osiągnęły prawie poziom karnawału brazylijskiego, a może czasami większy. Na zakończenie kongresu, podczas ceremonii zamknięcia – Awards Ceremony – odbył się wieczór koreański (Korean Party), w czasie którego nastąpiło przejście uprawnień do organizacji IV kon-

gresu ISPRM uświetnione występem artystek koreańskich oraz dodatkowo pokaz tańca, w którym mogliśmy bezpośrednio uczestniczyć i podziwiać artyzm tancerek brazylijskich.

W kongresie uczestniczyła nieliczna grupa naukowców z Polski, w tym z Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, profesor Jerzy Grossman i adiunkci Andrzej Gryglewicz, Marek Łyp i Paweł Targosiński, w kongresie brał również udział profesor Krzysztof Spodarek z Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie i dr Tomasz Tasiemski z Poznania. Z Rzeszowa z Instytutu Fizjoterapii Uniwersytetu Rzeszowskiego i Szpitala Wojewódzkiego nr 2 uczestniczyli piszący sprawozdanie i lekarz Małgorzata Majka, której koszty udziału w kongresie zostały pokryte z grantu nr II/204/2003 finansowanego przez Fundację na Rzecz Wspierania Rozwoju Polskiej Farmacji i Medycyny przy Zakładach Farmaceutycznych Polpharma. W ramach realizacji tego grantu została przedstawiona praca autorów Małgorzata Majka, Andrzej Kwolek, Krystyna Malina, Jacek Sławiński pt: Aspirin-resistant blood platelets are more sensitive to aggregating agents. Koledzy z Warszawy przedstawili 8 prac, profesor Spodarek 2 prace, zespół z Katowic 2 prace i z Rzeszowa łącznie 9 prac. Doktor Tasiemski przedstawił wystąpienie dotyczące aktywności i sportu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W trakcie sesji plakatowych, oglądaliśmy 2 plakaty z Katowic, ale z autorami nie udało nam się spotkać. Tych nieco ponad 20 prac z Polski stanowi pewien postęp w stosunku do poprzedniego kongresu w Pradze w zakresie liczby prac. W dyskusjach okazało się, że wzbu- dzają one zaciekawienie innych autorów, a z porównania przynajmniej niektórych z nich wynika, że nasze dokonania nie pozostają w tyle w stosunku do rehabilitacji w skali światowej. Jak wspomniałem kolejny kongres odbędzie się w Korei i myślę, że już najwyższy czas, aby inne ośrodki naszego kraju pomyślały o reprezentowaniu rehabilitacji polskiej w kolejnych, wymienionych wcześniej kongresach ISPRM czy w Puerto Rico w 2011 roku.